

NOTA DE FUNDAMENTARE

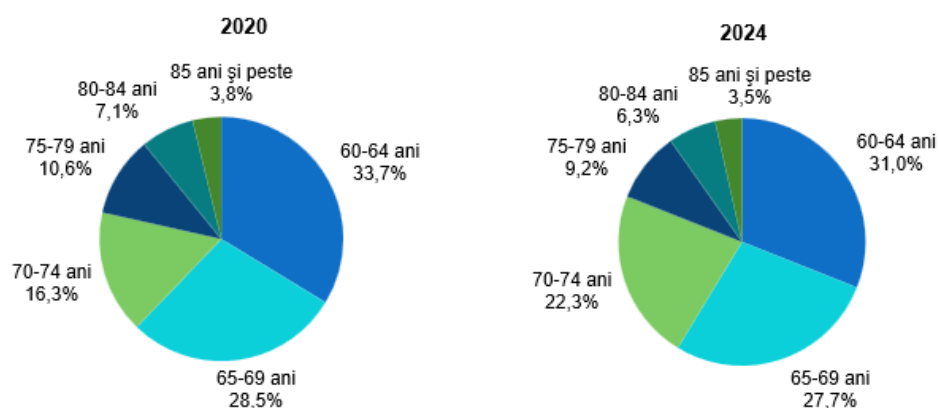
la proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social Centrul de plasament pentru persoane vârstnice și persoane cu dizabilități și a Standardelor minime de calitate.

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social Centrul de plasament pentru persoane vârstnice și persoane cu dizabilități și a Standardelor minime de calitate a fost elaborat de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social Centrul de plasament pentru persoane vârstnice și persoane cu dizabilități și a Standardelor minime de calitate a fost elaborat de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale având la bază prevederile Planului Național de Dezvoltare pentru anii 2023-2025 (Obiectivul specific 6.1. Furnizarea unui spectru relevant și de calitate de servicii de asistență socială), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.89/2023 și a Legii nr. 256/2023 pentru modificarea unor acte normative (Reforma sistemului de asistență socială “Restart”). Prin integrarea prevederilor Legii nr. 256/2023 privind reforma RESTART, legea care prevede modernizarea și eficientizarea sistemului de protecție socială, inclusiv prin reorganizarea serviciilor sociale și digitalizarea proceselor administrative, proiectul contribuie la realizarea obiectivelor strategice ale reformei „RESTART”, orientate spre modernizarea și profesionalizarea serviciilor sociale, consolidarea centrului de plasament ca serviciu de îngrijire de lungă durată, și promovarea unui sistem centrat pe beneficiar, cu accent pe calitate, sustenabilitate și eficiență administrativă. Conform art. 7 lit. c), MMPS are obligația de a elabora și actualiza cadrul normativ aferent serviciilor sociale, pentru a asigura sustenabilitatea și accesibilitatea acestora. Totodată, modificarea HG nr. 323/2013 este o măsură de punere în aplicare a prevederilor Legii 547/2003, prin actualizarea cadrului organizatoric al centrelor de plasament. Subsidiar, proiectul are ca scop armonizarea Regulamentului-cadru privind centrele de plasament cu prevederile Legii 123/2010, prin introducerea unui sistem unitar de standarde, criterii de admitere și evaluare a beneficiarilor (conform Capitolului IV din noul Regulament). De asemenea, elaborarea proiectului are la bază prevederile Legii nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități. Proiectul se încadrează în lista celor 32 de acte normative în domeniul serviciilor sociale care urmează a fi modificate în conformitate cu Planul de creștere economică al Republicii Moldova pentru perioada 2025-2027.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
2.1.1. Context general
Serviciile sociale reprezintă o componentă importantă a sistemului de asistență socială, în cadrul căruia statul și societatea civilă se angajează să prevină, să limiteze sau să înlăture efectele temporare sau permanente ale unor evenimente considerate drept riscuri sociale, care pot genera marginalizarea ori excluderea socială a persoanelor și a familiilor aflate în dificultate. Datele disponibile arată că, la începutul anului 2024 în Republica Moldova locuiau 610,7 mii persoane în vârstă de 60 ani și peste, ceea ce constituie 25,2% din totalul populației cu reședință obișnuită. Din numărul total al vârstnicilor, 367,7 mii persoane (sau 60,2%) erau femei,

fiecare a treia persoană avea vârsta cuprinsă între 60-64 ani (31,0%), iar 59,8 mii persoane (sau 9,8%) constituiau persoanele care au depășit vârsta de 80 ani¹.

Ponderea persoanelor în vârstă de peste 60 ani este în continuă creștere. În ultimii cinci ani se constată creșterea ponderii vârstnicilor din grupa de vârstă 70-74 de ani în total vârstnici – cu 6,0 puncte procentuale (de la 16,3%, la începutul anului 2020, până la 22,3% la începutul anului 2024), ponderea celorlalte grupe diminuându-se ușor. Pe fondul îmbătrânirii populației și al creșterii speranței de viață, presiunea asupra sistemului de îngrijire este tot mai mare.

Figura 1. Populația vârstnică pe grupe de vârstă, la 1 ianuarie

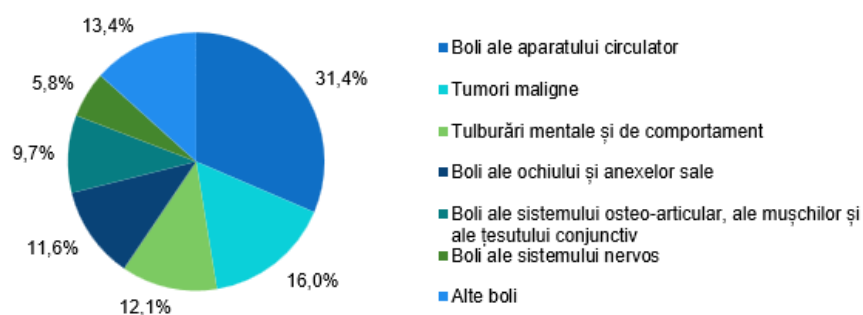

Odată cu vârsta, crește și riscul dezvoltării bolilor cronice, al pierderii autonomiei și al dizabilităților, ceea ce impune necesitatea unei rețele de servicii de îngrijire pe termen lung, bine coordonate și sustenabile. Ponderea persoanelor vârstnice recunoscute cu dizabilitate primară constituie 11,4% din numărul total de persoane expertizate cu dizabilitate primară.

Conform datelor Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, în anul 2023, în urma expertizării primare au fost recunoscute 11,2 mii persoane adulte cu dizabilitate primară, inclusiv 0,8 mii femei în vârstă de 58 ani 6 luni³ și mai mult și 0,5 mii bărbați în vârstă de 63 ani și mai mult. Totodată, în urma reexpertizării au fost reîncadrate în grad de dizabilitate 34,2 mii de persoane, inclusiv câte 1,7 mii femei în vârstă de 60 ani și mai mult și 0,9 mii bărbați în vârstă de 63 ani și mai mult.

Bolile aparatului circulator sunt cauza predominantă a dizabilității la vârstnici. Cauzele care au determinat cel mai des dizabilitatea primară la persoanele vârstnice au fost bolile aparatului circulator (31,4%), după care au urmat tumorile maligne (16,0%) și tulburările mentale și de comportament – 12,1%.

Figura 3. Morbiditatea persoanelor în vârstă de 63 ani și peste/63 ani și peste, recunoscute cu dizabilitate primară, 2023

¹ https://statistica.gov.md/ro/varstnicii-in-republica-moldova-in-anul-2023-9578_61476.html

Beneficiari de servicii în centrele care acordă servicii specializate au fost 4,3 mii persoane vârstnice, femeile constituind 54,3%.

Raportul din 2021 privind îngrijirea pe termen lung subliniază că cererea de servicii de îngrijire pe termen lung de înaltă calitate este în creștere iar creșterea ofertei cu privire la aceasta poate contribui la egalitatea de gen și la echitatea socială. Raportul respectiv identifică accesul, accesibilitatea financiară și calitatea drept provocări-cheie în domeniul îngrijirii pe termen lung, o forță de muncă adecvată fiind esențială pentru a răspunde cererii tot mai mari de servicii de înaltă calitate, subliniind, în același timp, faptul că îngrijirea informală implică adesea costuri neglijate.

Se preconizează că îmbătrânirea populației va contribui la creșterea cererii de îngrijire pe termen lung, deoarece declinul capacității funcționale și nevoia de îngrijire pe termen lung sunt asociate cu vârstele mai înaintate. În conformitate cu Raportul din 2021 privind îngrijirea pe termen lung, se preconizează că numărul persoanelor cu vârsta de cel puțin 65 de ani va crește cu 41% în următorii 30 de ani, de la 92,1 milioane în 2020 la 130,2 milioane în 2050, în timp ce numărul persoanelor cu vârsta de cel puțin 80 de ani este estimat să crească cu 88%, de la 26,6 milioane în 2020 la 49,9 milioane în 2050.

Printre principalele deficiențe se numără: lipsa standardelor detaliate de calitate aplicabile uniform furnizorilor publici și privați, insuficiența mecanismelor de monitorizare și evaluare a calității serviciilor, necorelarea reglementărilor sectoriale cu principiile Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, precum și lipsa unui sistem coerent de asigurare a formării și certificării personalului din domeniul îngrijirii. De asemenea, absența unor instrumente clare de planificare strategică și a unui cadru de finanțare sustenabil contribuie la inegalități teritoriale în accesul la servicii și la o calitate neuniformă a îngrijirii oferite.

În consecință, este necesară intervenția legislativă pentru actualizarea și consolidarea cadrului normativ, în vederea dezvoltării unui sistem de îngrijire centrat pe beneficiar, care să promoveze demnitatea, bunăstarea și drepturile fundamentale ale persoanelor, asigurând totodată standarde înalte de calitate, mecanisme de control eficiente și condiții adecvate de muncă pentru personalul de îngrijire.

Proiectul a fost elaborat în scopul asigurării bunei organizări a sistemului de asistență socială, facilitând accesului populației la servicii sociale de îngrijire. Totodată, Proiectul urmărește consolidarea sistemului național de protecție socială și diversificarea serviciilor adresate persoanelor vârstnice și persoanelor cu dizabilități, în scopul prevenirii excluziunii sociale și al promovării unui mod de viață activ, demn și sigur.

2.2.2. Necesitatea intervenției legislative

În Republica Moldova, serviciile de îngrijire destinate persoanelor vârstnice și celor cu dizabilități constituie o componentă esențială a sistemului național de protecție socială, având un rol central în asigurarea demnității umane, promovarea incluziunii sociale și sprijinirea familiilor aflate în vulnerabilitate. Aceste servicii contribuie la menținerea coeziunii sociale și la consolidarea solidarității inter-generaționale, fiind indispensabile pentru funcționarea unei societăți echitabile și sensibile la nevoile persoanelor dependente de îngrijire.

Necesitatea reglementării modalității de organizare și funcționare a Serviciului social Centrul de plasament pentru persoane vârstnice și persoane cu dizabilități este determinată de noile realități generate de îmbătrânirea populației și cerința de a sprijini persoanele care au nevoie de îngrijire pe termen lung.

Proiectul înaintat creează oportunități mai bune pentru incluziunea socială a persoanelor vârstnice, asigurând respectarea drepturilor fundamentale ale acestora.

Proiectul de hotărâre este complementar politicilor aprobate în domeniul protecției sociale, precum și angajamentelor asumate de către Guvernul Republicii Moldova pentru îmbunătățirea calității vieții populației.

Cu toate acestea, cadrul normativ actual, reglementat prin Hotărârea Guvernului nr. 323/2013 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea serviciului social de plasament pentru persoane vârstnice și a standardelor minime de calitate, nu mai corespunde în totalitate realităților demografice, sociale și instituționale actuale, precum

și evoluțiilor internaționale în domeniul îngrijirii pe termen lung. În prezent, se atestă o serie de disfuncționalități și lacune legislative care afectează dezvoltarea coerentă a sistemului de servicii și reduc eficiența intervențiilor.

Se atestă o serie de disfuncționalități structurale și lacune legislative care afectează dezvoltarea coerentă a sistemului de servicii și reduc eficiența intervențiilor:

- Cadru normativ dual, la moment serviciul se prestează după 2 acte normative aprobate: Hotărârea de Guvern nr. 323/2013 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Centrului de plasament pentru persoane vârstnice și a standardelor minime de calitate și Hotărârea de Guvern nr. 1500/2004 pentru aprobarea Regulamentului-tip cu privire la funcționarea azilului persoane în vârstă și persoane cu dizabilități creând astfel confuzie în prestarea și acreditarea serviciului.
- lipsa unui sistem unitar de standarde minime de calitate aplicabile la nivel național în domeniul asistenței persoanelor vârstnice și persoane cu dizabilități;
- neuniformitatea criteriilor de admitere, evaluare a beneficiarilor, conform Capitolului IV din noul Regulament-cadru;
- deficit de personal calificat și absența unei metodologii unice de formare (Capitolul V, art. 18–21);
- finanțare inegală și necorelată cu costurile reale ale serviciilor (Capitolul VI);
- lipsa unui mecanism clar de monitorizare și raportare a performanței (Capitolul VII).

Prin urmare, nevoia de a reglementa modul de organizare și funcționare a centrelor de plasament pentru persoane vârstnice și persoane cu dizabilități a fost determinată de o serie de cauze, reflectate în rapoartele de monitorizare de către diferite organizații, autorități, instituții care au în vizor persoanele vârstnice.

2.2.3. Probleme sistemice și implicații sociale

Cadrul normativ existent este fragmentat și aplicat neuniform la nivelul autorităților publice locale, generând discrepanțe majore în accesul la servicii și în calitatea îngrijirii oferite.

Regulamentele-cadru existente nu definesc în mod clar tipurile și formele serviciilor de îngrijire pe termen lung, iar standardele minime de calitate au un caracter predominant administrativ, concentrându-se pe proceduri, nu pe rezultate.

Lipsește indicatori măsurabili care să reflecte impactul real al serviciilor asupra calității vieții beneficiarilor, iar mecanismele de monitorizare și control sunt insuficient dezvoltate, limitându-se adesea la raportări formale.

În plus, sistemul actual de finanțare nu acoperă costurile reale de funcționare și dezvoltare a serviciilor, afectând sustenabilitatea acestora și generând inegalități teritoriale semnificative. Resursele limitate ale APL și lipsa unei metodologii clare de calcul al costului serviciului, precum și absența unui mecanism de finanțare bazat pe performanță, conduc la diferențe majore de calitate între mediul urban și cel rural.

Un alt aspect critic îl reprezintă lipsa unui sistem coerent de formare și certificare profesională a personalului implicat în furnizarea serviciilor de îngrijire. În absența unor standarde profesionale uniforme, calitatea îngrijirii variază considerabil și depinde în mare măsură de inițiativa individuală a prestatorilor. Evaluarea și supervizarea personalului se realizează formal, fără a exista o corelare clară între competențele profesionale și responsabilitățile funcționale.

Totodată, actualul cadru normativ nu reflectă pe deplin principiile Convenției Organizației Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități, la care Republica Moldova este parte, și nici orientările Strategiei Europene pentru Îngrijire (2022). Lipsa unei abordări centrate pe beneficiar și a unui mecanism de participare activă a acestuia în procesul decizional contravin principiilor vieții independente și respectării autonomiei persoanei.

În plan operațional, Planurile Individuale de Asistență sunt adesea tipizate și uniforme aplicate, fără adaptarea la nevoile specifice ale beneficiarilor, ceea ce contravine principiului individualizării îngrijirii. De asemenea, lipsa unor instrumente clare de planificare strategică și de evaluare a rezultatelor împiedică prestatorii să dezvolte intervenții eficiente și să monitorizeze progresul real al beneficiarilor.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

Scopul major al sistemului de servicii sociale presupune asigurarea populației cu servicii bazate pe estimarea nevoilor prin diversificarea și îmbunătățirea calității serviciilor sociale, prin integrarea acestora într-un sistem coerent și echilibrat, întemeiat pe un mecanism clar de evidență, de monitorizare și evaluare de performanță.

Intervenția normativă propusă are drept obiectiv:

- consolidarea cadrului de reglementare;
- asigurarea unei abordări unitare și coerente a serviciilor;
- crearea unui sistem de calitate bazat pe rezultate și impact;
- instituirea unor mecanisme eficiente de monitorizare și control;
- definirea clară a cerințelor profesionale și de formare continuă pentru personalul de îngrijire.

Proiectul de Hotărâre a Guvernului urmărește crearea unui cadru normativ modern, coerent și sustenabil privind organizarea și funcționarea centrelor de plasament destinate persoanelor vârstnice și persoanelor cu dizabilități, în conformitate cu standardele internaționale de calitate și cu legislația națională, în scopul asigurării unei îngrijiri de calitate, centrate pe beneficiar, și al alinierii la principiile europene de incluziune socială, demnitate și egalitate de tratament.

Principalele **obiective** urmărite sunt:

- crearea unui cadru unic de reglementare pentru toți prestatorii publici și privați de servicii de plasament;
- asigurarea standardelor minime de calitate pentru îngrijirea, protecția și incluziunea beneficiarilor;
- consolidarea rolului echipelor multidisciplinare și a planurilor individualizate de îngrijire;
- garantarea accesului echitabil la servicii, inclusiv pentru persoanele fără venituri sau suport familial;
- promovarea autonomiei, participării și socializării persoanelor vârstnice și cu dizabilități;
- profesionalizarea personalului prin cerințe de formare continuă și supervizare profesională;
- implementarea unui sistem unitar de monitorizare, raportare și evaluare a calității serviciilor.

Pentru atingerea acestor obiective, proiectul propune următoarele soluții normative și organizatorice:

- actualizarea și extinderea Regulamentului-cadru, înlocuind HG nr. 323/2013, și HG nr. 1500/2004 pentru a integra principiile de îngrijire pe termen lung și abordare multidimensională;
- introducerea clasificării beneficiarilor în funcție de gradul de dependență (total, parțial, independent) și a mecanismelor de admitere diferențiate;
- stabilirea responsabilităților clare pentru prestatori, beneficiari și autorități locale;
- instituirea planului individualizat de îngrijire ca instrument central al managementului de caz;
- detalierea standardelor de personal, a normelor de competență și a procedurilor de supervizare profesională;
- reglementarea procedurilor de protecție, reclamații și respectare a drepturilor beneficiarilor;
- definirea mecanismelor de finanțare multisuport (buget de stat, bugete locale, contribuții, surse externe), conform principiului sustenabilității și al parteneriatului public–privat.

Prin implementarea acestor soluții, proiectul asigură uniformizarea și profesionalizarea serviciilor sociale de plasament, contribuind la creșterea calității vieții persoanelor vârstnice și cu dizabilități, la eficientizarea resurselor publice și la întărirea coeziunii sociale.

Pe termen lung, noul cadru normativ va contribui la:

- Crearea serviciilor sociale în corespundere cu standardele minime de calitate;

- Asigurarea prestării serviciilor, cu respectarea demnității umane și a standardelor minime de calitate;
- Dezvoltarea de servicii sociale, de către prestatorii publici și privați, cu respectarea obligatorie a regulamentelor de organizare și funcționare și a standardelor minime de calitate;
- Asigurarea evaluării și monitorizării calității serviciilor sociale.

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social Centrul de plasament pentru persoane vârstnice și persoane cu dizabilități și a Standardelor minime de calitate prevede aprobarea unui nou Regulament-cadru și a Standardelor de calitate contribuind la îmbunătățirea cadrului normativ privind serviciile sociale de plasament oferite persoanelor vârstnice și persoanelor cu dizabilități.

Principalele prevederi ale proiectului constau în:

Documentul stabilește principiile generale de funcționare a centrelor de plasament, tipurile de servicii acordate, categoriile de beneficiari, structura instituțională, modul de finanțare și mecanismele de monitorizare și control.

Printre elementele noi introduse de proiect se numără:

- Extinderea definițiilor și actualizarea terminologiei în conformitate cu Legea nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități și Legea nr. 114/2024 privind sănătatea și bunăstarea mintală;
- Stabilirea scopului și a obiectivelor centrului, axat pe oferirea plasamentului, protecției și asistenței și îngrijirii
- Condițiile pe care trebuie să le întrunească solicitantul pentru admiterea în Centru;
- Stabilirea tipurilor de servicii prestate în cadrul Centrului, în funcție de nevoile beneficiarilor.
- Diversificarea formelor de plasament, prin introducerea conceptelor de plasament de urgență, plasament temporar și plasament de lungă durată, adaptate gradului de dependență al beneficiarilor;
- *Clasificarea beneficiarilor* în trei categorii — total dependenți, parțial dependenți și independenți — în funcție de autonomia funcțională și necesarul de îngrijire;
- Instituirea Planului individualizat de îngrijire, elaborat și revizuit periodic de o echipă multidisciplinară (Capitolul VI, Secțiunea a 2-a);
- Reglementarea explicită a drepturilor și obligațiilor atât ale beneficiarilor, cât și ale prestatorilor de servicii (Capitolul IV), inclusiv dreptul beneficiarului de a participa la luarea deciziilor privind serviciile primite;
- Reglementarea organizării și funcționării Centrului, în special amplasarea în comunitate, amenajarea și adaptarea spațiului pentru persoanele cu dizabilități, persoanele în vârstă.
- Introducerea standardelor profesionale și a cerințelor minime de calificare pentru personalul centrelor, conform Legii nr. 129/2012 privind acreditarea prestatorilor de servicii sociale (Capitolul VII);
- Consolidarea mecanismelor de supervizare și evaluare profesională a personalului, prin planuri individuale de supervizare și raportare periodică (Capitolul VII, Secțiunea a 4-a);
- Crearea unui sistem clar de monitorizare și raportare a activității centrelor, inclusiv obligația prestatorilor de a transmite rapoarte anuale agențiilor teritoriale de asistență socială;
- Reglementarea modalității de finanțare a centrului și gestionarea patrimoniului.
- Introducerea procedurilor de protecție împotriva violenței, discriminării și abuzurilor în conformitate cu convențiile internaționale și cu legislația națională (Capitolul VIII);
- Reconfigurarea mecanismului de finanțare pe baza principiului surselor mixte (bugete locale, buget de stat, contribuții ale beneficiarilor și surse externe), precum și stabilirea

expresă a criteriilor pentru contribuțiile parțiale sau integrale ale beneficiarilor (Capitolul IX);

- Actualizarea structurii-tip și a statelor de personal, cu precizarea numărului de unități pentru fiecare categorie de angajați, raportat la numărul de beneficiari (Anexa nr. 2 la Regulament).

Proiectul conține:

- Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului Social Centrul de plasament pentru persoane vârstnice și persoane cu dizabilități care cuprinde 11 capitole după cum urmează: Capitolul I *Dispoziții generale*; Capitolul II *Scopul, obiectivele și principiile de activitate ale Centrului*; Capitolul III *Beneficiarii Centrului*; Capitolul IV *Drepturile și obligațiile prestatorului și beneficiarului*; Capitolul V *Tipuri de servicii prestate în cadrul Centrului*; Capitolul VI; Capitolul VII *Managementul Centrului și resurse umane*; Capitolul VIII *Protecție și reclamații*; Capitolul IX *Finanțarea și patrimoniul Centrului*; Capitolul XI *Dispoziții finale* (Anexa nr. 1).
- Standardele minime de calitate pentru Serviciul Social Centrul de plasament pentru persoane vârstnice și persoane cu dizabilități, (Anexa nr. 2). Ținând cont de specificul beneficiarilor și gama largă de situații care pot interveni, au fost stabilite 30 de standarde minime de calitate cu indicatorii de realizare și rezultatele scontate:

Totodată, proiectul prevede abrogarea:

- 1) Hotărârea de Guvern nr. 323/2013 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Centrului de plasament pentru persoane vârstnice și a standardelor minime de calitate.
- 2) Hotărârea de Guvern nr. 1500/2004 pentru aprobarea Regulamentului-tip cu privire la funcționarea azilului persoane în vârstă și persoane cu dizabilități.

Prin urmare, aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului Social Centrul de plasament pentru persoane vârstnice și cu dizabilități, va facilita implicarea plenară a Inspectoratului Social de Stat în procesul de acreditare și control a prestatorilor care oferă servicii persoanelor strămutate.

Pentru a asigura buna organizare serviciilor sociale se propune intrarea în vigoare a legii la data publicării acesteia în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Serviciile sociale au fost dezvoltate neuniform pe teritoriul Republicii Moldova, afectând accesul populației vulnerabile la servicii sociale de calitate.

În procesul de elaborare a proiectului, au fost analizate mai multe opțiuni de intervenție normativă:

- a) Menținerea cadrului existent (HG nr. 323/2013 și HG nr. 1500/2004). Această opțiune a fost exclusă deoarece Regulamentele aprobate nu mai corespunde realităților demografice, sociale și instituționale actuale și nu conțin reglementări adaptate principiilor moderne de îngrijire pe termen lung, nu include mecanisme clare de monitorizare și nu prevede o structură de costuri și responsabilități bazată pe performanță.
- b) Elaborarea unui act normativ subsecvent (ordine interne, instrucțiuni sau ghiduri de aplicare). Această opțiune a fost respinsă deoarece ar fi generat fragmentare legislativă și interpretări neuniforme la nivelul autorităților locale și al prestatorilor de servicii. Problemele identificate impun o revizuire integrală a cadrului de reglementare la nivel de Hotărâre de Guvern, nu doar completări administrative.
- c) Reformarea graduală prin modificări parțiale. Această soluție ar fi menținut incoerențele structurale și suprapunerile între acte normative. Modernizarea serviciilor sociale de îngrijire necesită un cadru unitar, coerent și complet, care să reglementeze clar procesul de admitere, prestare, finanțare și control al calității.

Prin urmare, **opțiunea adoptată** — elaborarea unui nou Regulament-cadru și a Standardelor minime de calitate și abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 323/2013 și Hotărârii Guvernului nr. 1500/2004 — reprezintă soluția optimă pentru:

- Îmbunătățirea serviciilor de îngrijire pe termen lung;
- asigurarea calității și echității serviciilor prestate;
- consolidarea mecanismelor instituționale și de responsabilizare a prestatorilor;
- crearea unei baze juridice clare pentru formarea, supervizarea și evaluarea personalului implicat.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Impactul asupra sectorului public include îmbunătățirea regulamentului cadru și a Standardelor minime de calitate privind modul de organizare și funcționare a serviciilor sociale. Finalmente, acestea vor contribui la.

- a) Guvernare și capacitate instituțională
 - Clarificarea rolurilor MMPS / APL (nivel I–II) și a prestatorilor publici (conform Cap. III din Regulament), reducerea suprapunerilor decizionale, rute de referire standardizate.
 - Profesionalizarea serviciului prin cerințe de competență și supervizare (Cap. V) → creșterea calității actului de îngrijire și a responsabilizării manageriale.
 - Monitorizare și raportare (Cap. VII) → trecere de la raportări descriptive la indicatori de rezultat (ex.: scor funcțional, status nutrițional, rate de complicații prevenibile).
 - b) Procese și proceduri
 - Introducerea Planului Individualizat de Îngrijire (PII) și a reevaluărilor periodice → uniformizarea practicilor clinico-sociale; trasabilitate decizională.
 - Fluxuri standard pentru admitere/ieșire (Cap. IV) → reducerea internărilor inadecvate, scăderea duratei medii de ședere nejustificate.
 - Standardele minime de calitate → audit intern și extern, liste de verificare, grile de observație.
 - c) Digitalizare și date
 - Necesitatea adaptării registrelor și a platformei de date pentru indicatorii de calitate (alinieri ulterioară cu SIME/altă soluție națională, după caz).
 - Integrarea formularelor standard → scade povara administrativă, crește comparabilitatea.
- Rezultatul așteptat:
- Dezvoltarea de servicii sociale suficiente și calitative pentru persoane vârstnice și persoane cu dizabilități.
 - Sectorul public obține un cadru operațional unitar, orientat spre rezultat, cu trasabilitate și comparabilitate națională a performanței serviciilor.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Aprobarea prezentei hotărâri nu implică cheltuieli suplimentare din bugetul de stat, fiind realizată în limitele resurselor financiare existente alocate prin intermediul HG nr. 323/2013 și HG nr. 1500/2004:

- Fără costuri noi din bugetul de stat prin simpla aprobarea a Regulamentului; cheltuielile se rearanjează și se prioritizează în bugetele MMPS/APL, cu posibilitatea atragerii de surse externe.
 - Abordare „cost per beneficiar/zi” + costuri fixe/variabile (normare pe tipuri de beneficiari: total/parțial dependenți, independenți).
- a) Categoriile de cost (orientativ)
 - Personal (salarii, sporuri, formare continuă, supervizare) – componenta principală (60–70%).
 - Consumabile și medicamente (în limita competențelor/responsabilităților centrului).
 - Alimentație (norme pe zi/beneficiar).
 - Menținere, utilități, transport (inclusiv adaptări de accesibilitate).
 - Echipamente și dotări (o singură dată / înlocuire ciclică).

- M&E și digitalizare (instrumente, licențe, training).
- Acreditare/avizare (periodică).

b) Surse de finanțare (Cap. VI)

Finanțarea Serviciului social Centrul de plasament pentru persoane vârstnice și persoane cu dizabilități rămâne a se efectua din următoarele surse:

- Buget de stat (politici, M&E, standarde);
- Bugete APL /bugetele unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi și al municipiului Chișinău (funcționare curentă);
- Bugetul central al unității teritoriale autonome Găgăuzia;
- Contribuții ale beneficiarilor (în condițiile și limitele legale, cu excepții pentru cazurile sociale).
- Parteneriate public–private și proiecte externe (echipamente, instruiți, pilotări).
- Venituri proprii colectate;
- Alte surse, conform legislației în vigoare.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Stabilirea în sarcina prestatorilor privați de servicii sociale, de a respecta reglementările de organizare și funcționare și standardelor minime de calitate pentru serviciile social pentru persoane vârstnice și persoane cu dizabilități:

- Prestatori privați acreditați: obligația respectării acelorași standarde minime de calitate, a cerințelor de personal și a procedurilor de M&E → echitate de reglementare public/privat.
- Transparență și comparabilitate: standarde unice, indicatori comuni → facilitarea achizițiilor publice, parteneriatelor și contractării pe criterii de calitate.
- Piață mai predictibilă: definiții clare ale serviciilor/beneficiarilor → ofertare realistă, investiții mai bine țintite.
- Risc de conformare: costuri inițiale de aliniere la standardele minime de calitate.

4.4. Impactul social

Implementarea proiectului va avea un impact pozitiv asupra societății, contribuind la creșterea accesului populației vârstnice și cu dizabilități la servicii sociale de calitate. Măsurile propuse sunt orientate spre a îmbunătățirea proceselor de reglementare și prestare a serviciilor sociale

Suplimentar, implementarea proiectului de Hotărâre a Guvernului și a noului Regulament-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Centrul de plasament pentru persoane vârstnice și persoane cu dizabilități” va genera efecte semnificative asupra coeziunii sociale, calității vieții beneficiarilor și consolidării solidarității intergeneraționale.

Alte aspecte cu impact:

a) Calitatea vieții beneficiarilor

Reforma propusă contribuie la modernizarea serviciilor sociale de îngrijire, asigurând o abordare centrată pe persoană și pe nevoile reale ale beneficiarilor. Prin introducerea planului individualizat de îngrijire, a echipelor multidisciplinare și a mecanismelor de monitorizare a calității, se va îmbunătăți nivelul de satisfacție al persoanelor vârstnice și al celor cu dizabilități, asigurându-se respectarea principiilor demnității, egalității de tratament și incluziunii sociale.

- PII și echipa multidisciplinară → intervenție personalizată, prevenirea instituționalizării de lungă durată când nu e necesară.
- Drepturi și protecție: reglementări explicite anti-abuz, anti-discriminare; căi de reclamație.
- Coerență teritorială: standardele unice reduc diferențele urban–rural în acces și calitate.

b) Familie și comunitate

În același timp, proiectul are un impact pozitiv asupra familiilor și comunităților, prin reducerea poverii îngrijirii informale, sprijinirea îngrijitorilor familiari și creșterea încrederii în serviciile publice. De asemenea, acesta contribuie la profesionalizarea personalului din domeniul îngrijirii, creând condiții mai bune de muncă și oportunități de formare continuă.

- Degrevarea familiilor (în special a femeilor care poartă povara îngrijirii informale).
- Creșterea încrederii în serviciile publice; reducerea costurilor ascunse ale îngrijirii informale (absență de la muncă, epuizare).

Impactul social va fi resimțit și la nivel comunitar, prin extinderea accesului la servicii de calitate, reducerea inegalităților teritoriale și promovarea unei culturi a solidarității și respectului pentru persoanele aflate în dificultate.

c) Resurse umane

- Formare continuă, supervizare, clarificarea fișelor de post → reducerea fluctuației de personal, creșterea satisfacției profesionale.

În acest context, este esențial ca implementarea noilor mecanisme instituționale să asigure protecția datelor personale ale beneficiarilor și respectarea principiilor egalității de gen și nediscriminării în toate etapele furnizării serviciilor.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Impactul asupra datelor cu caracter personal în contextul implementării Setului de măsuri este minim. Totuși anumite acțiuni vor implica colectarea de date sensibile despre beneficiarii serviciilor sociale. Toate datele vor fi gestionate în conformitate cu reglementările privind protecția datelor cu caracter personal pentru a asigura confidențialitatea și securitatea persoanelor.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Setul de măsuri are impact asupra promovării egalității de gen și echității în Republica Moldova. Implementarea acestor măsuri va contribui la îmbunătățirea procedurii de elaborare a cadrului legal al serviciilor sociale și crearea de servicii sociale echitabile și sigure pentru toți cetățenii prin asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați, combaterea stereotipurilor de gen și promovarea oportunităților în egală măsură.

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

Proiectul în cauză nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul asigurării unui proces participativ Ministerul Muncii și Protecției Sociale a organizat ședințe la care au participat reprezentanți ai prestatorilor publici și privați care prestează servicii sociale, organizații necomerciale și internaționale cu atribuții în domeniul serviciilor sociale.

În scopul respectării Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative și ale Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea elaborării proiectului actului normativ a fost plasat pe:

https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/15359 pe pagina web oficială a Ministerului Muncii și Protecției Sociale la secțiunea Transparența decizională, compartimentul Anunțuri/Proiecte supuse consultărilor publice ...

7. Concluziile expertizelor

Proiectul actului normativ urmează a fi supus expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție și expertizei juridice de către Ministerul Justiției, în conformitate cu art. 37 din Legea cu privire la actele normative nr. 100/2017.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

După aprobarea prezentului proiect și abrogarea Hotărârii de Guvern nr. 323/2013 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Centrului de plasament pentru persoane vârstnice și a standardelor minime de calitate și a Hotărârii de Guvern nr. 1500/2004 pentru aprobarea Regulamentului-tip cu privire la funcționarea azilului persoane în vârstă și persoane cu dizabilități va fi necesară aducerea în concordanță a Regulamentelor de organizare și funcționare interne.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Proiectul Hotărârii Guvernului pentru modificarea și completarea HG 323/2013 răspunde necesității de modernizare a serviciilor sociale destinate persoanelor vârstnice și persoanelor cu dizabilități.

Implementarea Proiectului va avea loc prin intermediul Ministerul Muncii și Protecției Sociale și instituțiilor din subordine.

Ministerul Muncii și Protecției Sociale va elabora:

- metodologia de calcul a costurilor și tarifelor serviciilor (art. 22 alin. (3) din Capitolul VI);
- programul de formare profesională pentru personalul din centre (Capitolul V);
- mecanismul de raportare și evaluare periodică (Capitolul VII).

Autoritățile administrației publice locale vor asigura implementarea și raportarea anuală a rezultatelor, în cazul în care vor dezvolta acest serviciu.

Implementarea Proiectului va contribui la:

- creșterea calității și eficienței serviciilor de îngrijire;
- uniformizarea standardelor la nivel național;
- consolidarea capacităților profesionale ale personalului;
- promovarea incluziunii sociale și a demnității umane.

Ministră

Natalia PLUGARU